

ELLINGEGÅRDENS GRUSGRAV APS
Katrinelystvej 28
4180 Sorø

Ændring af vilkår for råstofindvinding under grundvandsspejl

Sorø Kommune giver herved et tillæg til Ellingegårdens Grusgrav A/S tilladelse efter vandforsyningslovens § 26, således at virksomheden i perioden fra den 1. oktober til den 1. marts må grave 40.000 m³ under grundvandsspejl i råstofgraven på Rustkammervej 80, 4180 Sorø på nedenfor anførte vilkår.

Den 01-10-2021
J.nr. 13.02.01-K08-4-15
Ejendom: 4956

Ændringer til indvindingstilladelsens vilkår

Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Se åbningstider
på hjemmesiden
www.soroe.dk

2.2.2. Grundvandssænkning

- Der må under grundvandsspejlet højst indvindes 1.000 m³ råstof i døgnet, og i alt højst 40.000 m³ råstof årligt.
- Indvinding under grundvandsspejl må kun finde sted i perioden fra den 1. oktober til den 1. marts.
-
- Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Christian Holt
57876357
chho@soroe.dk

2.2.2.a

- Vilkåret er ophævet

2.2.3. Påvirkning af overfladevand og vandfølsom natur

- Såfremt Sorø Kommune vurderer, at Lyngbækken eller andre vådområder i nærheden af grusgraven bliver påvirket af gravningen, så de ikke kan overholde vandområdeplanens målsætninger, kan kommunen forbyde indvinding under grundvandsspejlet helt eller i perioder.

2.2.4. Overvågning af grundvandsstand

For at dokumentere, at grusgravningen under grundvandsspejl ikke påvirker Lyngbækken eller andre vådområder, skal råstofindvinder lade vandspejlet overvåge med

- a. en logger i en brønd i kanten af gravesøen på matr.nr. 10ci, Pedersborg by og sogn
- b. med en logger i en sø ved Lyngbækken på matr.nr. 70c, Pedersborg by og sogn.

Målepunkternes placering skal godkendes af Sorø Kommune. Loggerene skal udlæses mindst en gang om måneden. Loggerens målinger skal kontrolleres med en manuel pejling hvert år i oktober måned. Hvis målepunktet bliver be-

skadiget, skal råstofindvinder inden 8 dage informere Sorø Kommune om dette, og sørge for, at der etableres et nyt målepunkt som råstofindvinder, skal lade indmåle præcist.

2.2.5. Pejling af grundvandsstanden

Vilkårene for pejling er følgende:

- Råstofindvinder skal føre journal med den daglige indvinding under grundvandsspejl. Journalen skal opbevares af råstofindvinder i mindst 10 år. Sorø Kommune skal til enhver tid kunne få adgang til journalen.
- Loggernes data skal være online tilgængelige for råstofindvinder og Sorø Kommune.
- Råstofindvinder skal en gang årligt afrapportere udviklingen i grundvandsspejlet. Rapporten skal indsendes til kommunen hver år inden den 1. oktober for de forudgående 12 måneder.
- Opgørelse af råstofindvinding under grundvandsspejlet, skal indberettes til kommunen hvert år inden 1. februar.

Sagen

Ellingegårdens Grusgrav ApS fik den 25. februar 2014 tilladelse til råstofindvinding i perioden til 2024. Tilladelsen omfattede tilladelse efter vandforsyningslovens § 20 til indvinding af 30.000 m³ vand fra grusgravsøen til grusvask og vanding af veje m.v. og efter § 26 til den grundvandssænkning som forårsages af indvinding af 150.000 m³ råstoffer under grundvandsspejlet. Tilladelsen blev givet på en række vilkår som blandt andet omfatter registreringer af grundvandsspejlet og indberetninger omkring indvindingen samt at indvindingen ikke må påvirke Lyngbækken.

På baggrund af gentagne henvendelse fra Danmarks Lystfiskerforbund omkring manglende vandføring i Tude Å har Sorø Kommune i 2019 fået det rådgivende ingeniørfirma Rambøll til at lave en gennemgang og modelberegning af påvirkningerne af Lyngbækken og Tude Å.

En ringe vandføring i vandløb kan være en medvirkende årsag til at vandløb ikke kan opfylde miljømålsætningen. I rapporten angiver Rambøll i scenarie 3, at en samlet indvinding i Bromme-området på 355.000 m³ under grundvandsspejl er beregnet at medføre forringelse af den økologiske tilstand for makrofyter i Lyngbækken og i delstrækninger af Tude Å nedstrøms sammenløbet med Lyngbækken.

I Vandområdeplan 2015-2021 er tilstanden i Tude å høj økologisk tilstand for fisk, god økologisk tilstand for smådyr, ukendt tilstand for makrofyter. Samlet er tilstanden god økologisk, hvilket opfylder målet.

I Vandområdeplan 2021-2027 er tilstanden i Tude å samlet vurderet til moderat til ringe. For smådyr (bentiske invertebrater) er tilstanden moderat, for fisk er tilstanden ringe økologisk tilstand for strækningen fra Tiendevad og nedstrøms. I Lyngbækken er tilstanden for bentiske invertebrater moderat.

Målet for den økologiske tilstand i både Tude å og Lyngbækken er god økologisk tilstand i 2027.

Det er registreret i basisanalysen, at der er risiko for mangeledede mål opfyldelse for dele af Lyngbækken og Tude å nedstrøms sammenløbet.

På baggrund af denne rapport har Sorø Kommune med påbud den 24. august 2020 ændret vilkårene for vandindvinding og sænkning af grundvandsstanden i forbindelse med råstofgravning under grundvandsspejl, således at der nu må indvindes 10.000 m³ vand fra grusgravsøen til støvdæmpning og indvindes 40.000 m³ råstoffer under grundvandsspejl. Et af vilkårene lyder:

- *Grundvandssænkning på grund af indvinding af vand – og råstoffer under grundvandsspejlet er tilladt, så længe grundvandsspejlet ikke sænkes under kote 34,25 m DVR90 i vinterperioden. I sommerperioden må vand til støvbindning kun indvindes, hvis grundvandsspejlet er over kote 34,00 m DVR90.*

Den 31. juli 2020 blev vandstanden i søen af landinspektør Flemming Pade, Skelstedet.dk målt til kote 34,19. Den 14. oktober 2020 målte landinspektøren koten til 33,95 m DVR90, og den 23/11 2020 oplyser Ellingegårdens Grusgrav at koten er 33,93.

Ifølge DMI's vejrarkiv, er der i 2020 i Sorø Kommune indtil den 30/11 faldet i alt 522,6 mm nedbør, hvilket er 88 % af gennemsnittet af de samme 11 måneder i perioden 2014-2020. Til sammenligning faldt der i det ekstremt tørre år 2018 i samme 11 måneder 408,6 mm nedbør. 2020 har indtil nu været et tørt år, hvilket er med til at udfordre muligheden for at indvinde råstoffer under grundvandsspejl i denne vinter.

Lyngbækken ligger 400 meter øst for grusgravsøen, med en regulativmæssig bundkote på 35,3 m DNN (35,21 m DVR90). Det betyder, at jo lavere grundvandsspejlet er i gravesøen, jo mere kan det påvirke Lyngbækken, ved at nedsætte vandføringen.

Ved gennemgang af de gamle luftfotoer kan man se at der ikke var nogen sø i 2006, men i 2008 begynder der at være en sø, som de følgende år bliver større og større. På højdekurverne fra 2007 er den laveste kote angivet til 35,0, med en opløsning på 0,5 meter. Det vil sige at grundvandsspejlet ligger under 34,5-35. På højdekurverne fra 2015 er søens vandspejl lige omkring 34,5. Der går en ubrudt 34,5 m kurve hele vejen rundt om søen.

I bilaget er de pejlinger som foreligger fra søen efter den 1/1 2020 sammenstillet. Pejlingerne før 2019 er relativt upræcise, fordi råstofindvinderen ikke har sørget for at lave ordentlige registreringer af pejlingerne.

COWI har for Ellingegårdens Grusgrav den 24. august 2021 lavet et estimat af sænkningen ved grusgravning under vandspejlet i gravesøen på Rustkammervej 80. Som udgangspunkt er der indvinding af 1.000 m³/dag over 8 timer, 5 dage i træk, herefter 2 dages stilstand, og dernæst yderligere 5 dages gravning. Der er regnet med et forløb på op til 30 dage. Ved gravning i 8 dag, vil sænkningen ved Lyngbækken, i en afstand af 530 meter være 1 mm. Hvis gravningen foregår i 2 perioder hen over vinteren, vurderer COWI at der ikke vil være en målbar påvirkning af grundvandsvandstanden ved Lyngbækken. Ved beregningen er nedbøren ikke medregnet.

For at dokumentere at der ikke sker nogen påvirkning af Lyngbækken, foreslår COWI at der etableres vandstandsloggere i gravesøen og i en sø ved Lyngbækken.

Ellingegårdens Grusgrav har oplyst, at gravning af 40.000 m³ årligt i 2 år vil betyde at graven er færdiggravet. Ellingegårdens Grusgrav har ligeledes oplyst, at det råstof der indvindes under grundvandsspejlet, er forudsætningen for at de kan anvende den grus der indvindes over grundvandsspejlet, idet de blander de to fraktioner for at opnå den optimale kvalitet stabilgrus.

Partshøring

Sorø Kommune sendte udkast til dette tillæg i høring hos Ellingegårdens Grusgrav den 23. september 2021. Ellingegårdens Grusgrav ApS har gennem sin rådgiver oplyst, at de ingen bemærkninger har til afgørelsen.

Sorø Kommunes begrundelse for afgørelsen

På baggrund af COWIs beregninger fra den 24. august 2021 vurderer Sorø Kommune, at hvis grundvandsspejlet bliver overvåget, sådan at indvindingen kan stoppes hvis der konstateres en påvirkning af vandstanden i søen ved Lyngbækken, vil en indvinding under grundvandsspejl på 1.000 m³ om dagen fordelt på to perioder af 20 gravedage hen over vinterhalvåret, ikke påvirke tilstanden i Lyngbækken eller Tude Å målbart. Vilklårene om registrering af indvinding og logning af vandstanden skal sikre at der forligger ordentlig dokumentation for grundvandsspejlet i råstofgraven.

Ved afgørelsen har Sorø Kommune lagt vægt på at det er den afsluttende gravning i denne råstofgrav, således at hvis tilladelsen ikke blev givet, kunne det resultere i at en ikke ubetydelig råstofmængde blev efterladt.

Offentliggørelse

Denne afgørelse bliver annonceret på Sorø Kommunes hjemmeside mandag den 4. oktober 2021.

Klagevejledning

Kommunens afgørelse er truffet efter vandforsyningslovens § 26 og kan jf. vandforsyningslovens § 75 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klagefristen for afgørelsen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er offentliggjort. Klagefristen er derfor mandag den 1. november 2021.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal klagen indsendes digitalt til Sorø Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal klagen indsendes digitalt til Sorø Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal hos Nævnenes Hus. Klageportalen findes på www.naevneneshus.dk. Du logger på med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt, jævnfør vandforsyningslovens § 81.

Med venlig hilsen

Christian Holt
Miljøsagsbehandler

Kopi Bo Brask Helleberg [bbh@cowi.com]

Lovhjemmel:

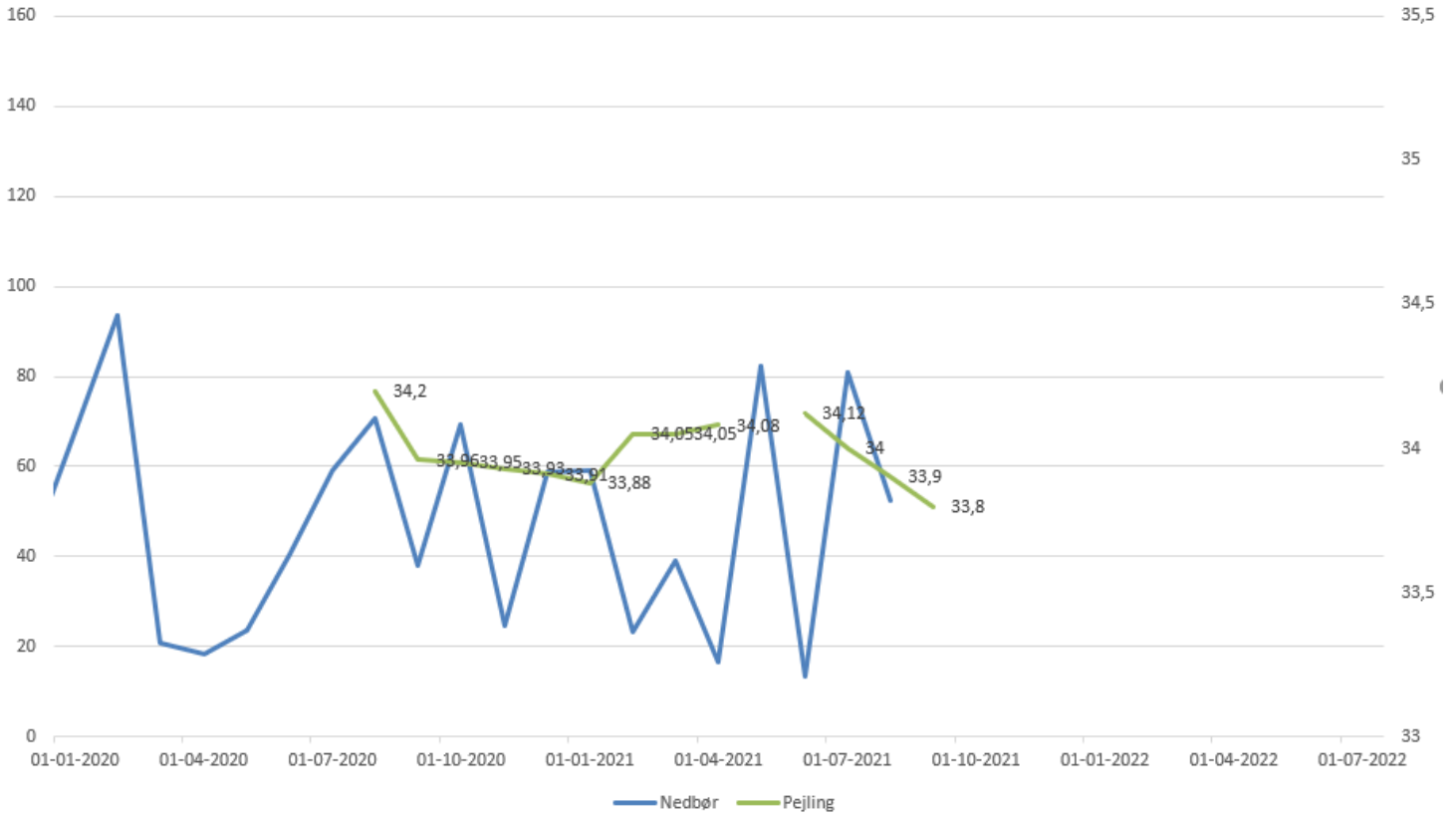
Vandforsyningsloven

Lovbekendtgørelsen nr. 1450 af 5/10 2020 af lov om vandforsyning m.v.

Vandindvindingsbekendtgørelsen

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 470 af 26/4 2019 om vandindvinding og vandforsyning

Nedbør og Pejlinger

Nedbør og pejlinger ved Ellingegårdens Grusgrav, Rustkammervej 80.
Nedbør pr. måned og pejlinger af råstofsøen i DVR90.